

Broj: 03-02-1473-1/2025
Sarajevo, 24.12.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi sa člankom 172. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i člankom 164. stavak (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 63. sjednici, održanoj 23.12.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD)
- Odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju
- Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24 i 19/25)

Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM
OSIGURANJU**

Sarajevo, prosinac 2025. godine

PRIJEDLOG ZA RAZMATRANJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Člankom 172. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 26/20 i 13/24) i člankom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), propisano je da kada nije u pitanju složen i obiman zakon, podnosilac prijedloga zakona može umjesto nacрта podnijeti prijedlog zakona i predložiti da se prijedlog zakona pretresa po skraćenom postupku bez nacрта zakona.

Ističemo da je na 23. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održanoj 23.07.2025. godine, razmatrana Informacija o stanju u mirovinskom sustavu Federacije BiH sa prijedlozima unapređenja stanja, te Informacija Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje. Tom prilikom od Vlade Federacije BiH, odnosno resornog ministarstva je zatraženo **da u roku od 30 dana, između ostalog, sačini izmjene i dopune Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju** u dijelu koji se odnosi na formulu za usklađivanje mirovina u Federaciji BiH na način da se uvede prosječna plata kao glavni indikator za usklađivanje mirovina u Federaciji BiH, umjesto dosadašnjeg bruto domaćeg proizvoda, da se ostvarivanje najnižeg iznosa mirovine diferencira i veže za ostvareni mirovinski staž, te druge izmjene koje imaju za cilj stabilizaciju i unapređenje mirovinskog sustava u Federaciji BiH.

S tim u vezi, u zadatom roku sačinjen je Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, koji sadrži praktično samo dvije ključne izmjene koje je tražio Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH, propisan u čl. 4., 5. i 6., a kojima je uređeno pitanje usklađivanja mirovina, izvršeno diferenciranje najnižeg iznosa mirovina, te ukinuta mogućnost vanrednog usklađivanja mirovine. Ostale izmjene su nužna/tehnička posljedica mijenjanja članaka 79. i 81. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

Imajući u vidu navedeno, predlažemo razmatranje Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju po skraćenom postupku.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM
OSIGURANJU**

Članak 1.

U Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“ br. 13/18, 90/21, 19/22, 47/24 i 19/25), u članku 67., stavak (4) mijenja se i glasi:

„(4) Osnov za novčanu naknadu za tjelesnu onesposobljenost je najniži iznos mirovine isplaćen u prosincu 2024. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno sa člankom 79. ovog zakona.“

Članak 2.

U članku 74. stavak (1) riječi: „najniže mirovine u Federaciji iz prethodne godine, određene sukladno sa ovim zakonom.“, zamjenjuju se riječima: „najniže mirovine isplaćene u prosincu 2024. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno sa člankom 79. ovog zakona.“

Članak 3.

U članku 78. stavak (1) riječi: „usklađuje se 15. travnja svake godine, počev od 01.01.2019. godine“, zamjenjuju se riječima: „usklađuje se 1. siječnja svake godine, počev od 01.01.2026. godine“.

Članak 4.

Članak 79. mijenja se i glasi:

**„Članak 79.
(Usklađivanje mirovina)**

- (1) Nositelj osiguranja počev od 01.01.2026. godine, po službenoj dužnosti bez donošenja rješenja, a na temelju zvaničnih statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku usklađuje mirovine dva puta godišnje i to: 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine, sa stopom rasta odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i bruto plaća u Federaciji u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i to:
- po stopi koja predstavlja zbir 60% stope rasta, odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i 40% stope rasta, odnosno smanjenja bruto plaće ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena veća od stope promjene bruto plaće, ili jednaka toj stopi;
 - po stopi koja predstavlja zbir 40% stope rasta, odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i 60% stope rasta, odnosno smanjenja bruto plaće ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena manja od stope promjene bruto plaće.

- (2) Za izračun učešća stope promjene potrošačkih cijena u zbroju stopa iz stavka (1) ovoga članka uzimaju se apsolutni brojevi tih stopa.
- (3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, ako bi stopa koji predstavlja zbir stope rasta, odnosno smanjena indeksa potrošačkih cijena i stope rasta, odnosno smanjenja bruto plaća iz stavka (1) ovog članka dovela do negativnog usklađivanja, mirovine se ne usklađuju.
- (4) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, nositelj osiguranja usklađuje mirovine 01. siječnja 2026. godine, na način i po stopama propisanim u stavku (1) ovog članka, ostvarenih u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi. Svako naredno usklađivanje mirovina počev od 01. srpnja 2026. godine i dalje, vrši se u skladu sa odredbom članka 79. ovog zakona.
- (5) U slučaju da u momentu donošenja odluke o usklađivanju mirovina nisu poznati zvanični statistički podaci, nositelj osiguranja će donijeti odluku o akontativnom usklađivanju mirovina.
- (6) Mirovine ostvarene u godini u kojoj se vrši usklađivanje, se ne usklađuju za tu godinu.“

Članak 5.

Članak 80. briše se.

Članak 6.

Članak 81. mijenja se i glasi:

„Članak 81. (Najniža, zajamčena i najviša mirovina)

- (1) Korisniku kome je starosna mirovina određena u manjem iznosu od najnižeg iznosa mirovine utvrđenog ovim člankom isplaćuje se najniža mirovina.
- (2) Najniža starosna mirovina zavisi od dužine mirovinskog staža i određuje se u procentu od prosječne mirovine isplaćene za prosinac prethodne godine, usklađene u godini ostvarivanja prava:
 - a) za manje od 20 godina mirovinskog staža ne može biti niža od 60%,
 - b) za 20 godina mirovinskog staža i više, a manje od 25 godina ne može biti niža od 65%,
 - c) za 25 godina mirovinskog staža i više, a manje od 30 godina ne može biti niža od 70%,
 - d) za 30 godina mirovinskog staža i više, a manje od 35 godina ne može biti niža od 75%,
 - e) za 35 godina mirovinskog staža i više, a manje od 40 godina ne može biti niža od 85%,
 - f) za 40 godina mirovinskog staža i više, ne može biti niža od 95%.
- (3) Zajamčena mirovina pripada osiguraniku koji je ostvario pravo na mirovinu sa 40 godina staža osiguranja i više, a kome je mirovina određena u manjem iznosu od mirovine utvrđene po odredbama ovog stavka. Zajamčena mirovina predstavlja iznos prosječne samostalne mirovine isplaćene za prosinac 2024. godine, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno članku 79. stavak (1) ovog zakona.

- (4) Korisniku kome je obiteljska odnosno invalidska mirovina određena u manjem iznosu od najnižeg iznosa mirovine utvrđenog ovim člankom isplaćuje se najniža mirovina, koja ne može biti niža od 90% od prosječne mirovine isplaćene za prosinac prethodne godine, usklađene u godini ostvarivanja prava, a prema podacima nositelja osiguranja, izuzev korisnika obiteljske mirovine koji pravo ostvaruju iza korisnika mirovine iz stavka (2) ovog članka, kojima se garantuje isplata najnižeg iznosa mirovine koji je pripadao umrlom korisniku.
- (5) Najviši iznos mirovine iznosi 5 (pet) najnižih mirovina iz prosinca 2024. godine usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno članku 79. ovog zakona.“

Članak 7.

Članak 82. mijenja se i glasi:

„Članak 82.

(Izuzeci od najniže i zajamčene mirovine i isplata razlike mirovine)

- (1) Odredbe članka 81. ovog zakona ne odnose se na osiguranike koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio mirovine po međunarodnim ugovorima i Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju mirovinskog i invalidskog osiguranja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 24/00), zaključenog između nositelja osiguranja u entitetima Bosne i Hercegovine, kao ni na korisnike koji nemaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučaju da je zbirni iznos srazmjernih mirovina ostvarenih u skladu sa Sporazumom iz stavka (1) ovog članka manji od najnižeg iznosa mirovine iz članka 81. ovog zakona, korisniku starosne mirovine, koji ima priznat mirovinski staž u trajanju od najmanje 12 mjeseci poslije 30. 4. 1992. godine u Federaciji i koji ima prebivalište u Federaciji ili Distriktu Brčko Bosne i Hercegovine, odnosno koji ima status povratnika u Republiku Srpsku, pripada i razlika od zbirnog iznosa srazmjernih mirovina do iznosa najniže mirovine iz članka 81. ovog zakona.
- (3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučaju da je zbirni iznos srazmjernih mirovina ostvarenih sukladno sa Sporazumom iz stavka (1) ovog članka manji od najnižeg iznosa mirovine iz članka 81. ovog zakona, korisniku obiteljske, odnosno invalidske mirovine, koji ima priznat mirovinski staž u trajanju od najmanje 12 mjeseci poslije 30. 4. 1992. godine u Federaciji i koji ima prebivalište u Federaciji ili Distriktu Brčko Bosne i Hercegovine, odnosno koji ima status povratnika u Republiku Srpsku, pripada i razlika od zbirnog iznosa srazmjernih mirovina do iznosa najniže mirovine iz članka 81. ovog zakona.
- (4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog članka korisnicima prava koji su ostvarili pravo na srazmjernu mirovinu sukladno sa Sporazumom iz stavka (1) ovog članka, a koji imaju ostvaren poseban staž, ne pripada pravo na razliku mirovine, osim ako se radi o posebnom stažu iz članka 36. ovog zakona.
- (5) Pravo na isplatu razlike mirovine do najnižeg iznosa mirovine iz članka 81. st. (2) i (3) ovog zakona, korisnik srazmjerne mirovine ostvaruje od momenta podnošenja zahtjeva za ostvarivanje ovog prava.

- (6) Postupak i potrebnu dokumentaciju za ostvarivanje prava na razliku do iznosa najniže mirovine iz st. (2) i (3) ovog članka uredit će nositelj osiguranja svojim aktom.“

Članak 8.

U članku 114. dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

- “(4) Izuzetno od članka 125. stavak (1) ovog zakona, nositelj osiguranja može isključivo za isplatu mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja korisnicima u inozemstvu koristiti račun u poslovnoj banci u Bosni i Hercegovini, otvoren uz suglasnost Federalnog ministarstva financija-Federalnog ministarstva financija.”.

Članak 9.

Članak 124. mijenja se i glasi:

“Članak 124. (Finansiranje prava)

- (1) Sredstva za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja i rad nosioca osiguranja osiguravaju se iz proračuna Federacije sukladno sa propisima koji uređuju proračunski sustav i riznično poslovanje.
- (2) Sredstva od uplaćenih doprinosa, sredstva uplaćena iz Proračuna Bosne i Hercegovine, sredstva od izdavanja u zakup i prodaje imovine nositelja osiguranja, kamate na novčana sredstva i sredstva uplaćena za usluge stručnih službi nositelja osiguranja, kamate na novčana sredstva i sredstva uplaćena za usluge stručnih službi nositelja osiguranja uplaćuju se u proračun Federacije na depozitni račun, kao prihod proračuna.”.

Članak 10.

Članak 125. mijenja se i glasi:

“Članak 125. (Korištenje sredstava)

- (1) Sredstva iz članka 124. ovog zakona koriste se za:
- a) isplatu mirovina;
 - b) troškove za rad organa i stručne službe nositelja osiguranja;
 - c) troškove medicinskog vještačenja;
 - d) nabavku opreme za rad stručne službe nositelja osiguranja;
 - e) izgradnju, kupovinu i održavanje poslovnih objekata nositelja osiguranja;
 - f) ostale troškove sukladno sa zakonom.
- (2) Sredstva iz članka 124. ovog zakona mogu se koristiti i za pomoć u rehabilitaciji odnosno banjskom liječenju bolesnih i najugroženijih umirovljenika, te sukladno sa financijskim mogućnostima za financiranje i rad udruga umirovljenika na nivou Federacije.”.

Članak 11.

U članku 130. stavak (3) mijenja se i glasi:

„(3) Sredstva za financiranje rashoda iz članka 125. ovog zakona utvrđuju se financijskim zahtjevom i financijskim planom nositelja osiguranja koji čini sastavni dio proračuna Federacije, na razdjelu i glavi nositelja osiguranja u okviru proračuna Federacije.”.

St. (4) i (5) brišu se.

Članak 12.

U članku 147. stavak (1) mijenja se i glasi:

„(1) U slučaju smrti korisnika mirovine kome je mirovina isplaćivana u Federaciji ili Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, fizičkoj osobi koja izmiri troškove sahrane pripada naknada pogrebnih troškova u visini prosječne mirovine isplaćene u mjesecu prije smrti korisnika mirovine.”.

Članak 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH”, a primjenjivat će se od 01.01.2026 godine.”.

O B R A Z L O Ž E N J E

PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MIROVINSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

I USTAVNI TEMELJ

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona nalazi se u odredbama članka III.2.e), III.3.(3) i članka III.4.j) Ustava Federacije, prema kojima su federalna vlast i kantoni nadležni za oblast socijalne skrbi. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti, a kantoni su posebno nadležni za provođenje socijalne skrbi i uspostavu službi socijalne zaštite.

Prema odredbama članka IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju je zahtjev predstavnika umirovljenika za izmjenu formule za usklađivanje mirovine iz članka 79. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Naime, postojeća formula je podrazumijeva usklađivanje mirovina po usklađivanje u iznosu 50% BDP - 50% cijene (CPI), što u bi u narednim godinama značilo skroman porast mirovina. Kako bi se omogućio značajniji porast mirovina umirovljenici su tražili usklađivanje koje prati procenat porasta plaća u Federaciji BiH u kombinaciji sa porastom cijena prema formuli 60% : 40% u korist parametra koji je povoljniji za umirovljenike. Nadalje, u cilju finansijske stabilizacije krovna udruga umirovljenika u Federaciji BiH zahtjevala su izmjenu članka 81. navedenog zakona na način da se uvede više nivoa najnižeg iznosa mirovine, koji bi zavisio od dužine ostvarenog staža.

Predmetni zahtjevi, između ostalog su, upućeni su Parlamentu Federacije BiH. Predstavnički dom, je dana 23.07.2025 godine, razmatrao Informaciju o stanju mirovinskog sustava u Federaciji BiH sa prijedlogom za unapređenje stanja, nakon čega su donesena zaduženja da Vlada Federacije BiH, odnosno Federalno ministarstvo rada i socijalne politike u roku od 30 dana, pripremi i u parlamentarnu proceduru uputi izmjene i dopune Zakona o mirovinskog i invalidskom osiguranju, kojim bi se uvažili zahtjevi umirovljenika, odnosno unaprijedilo stanje u mirovinskom sustavu.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1 i 2. propisana je izmjena u članku 67., stavak (4) i članku 74 stavak (1) na način da je kao osnov za novčanu naknadu za tjelesnu onesposobljenost i osnov za izračun u slučaju izdržavanog člana obitelji, propisan najniži iznos mirovine isplaćen u prosincu 2024. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno sa člankom 79. ovog zakona.

Ova izmjena je nužna posljedica, izmjene članka 81. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, koji je propisan člankom 6. ovog Zakona. Naime, prije ovih izmjena postojao je samo jedan iznos „najniže mirovine“, koji je služio kao osnovica za izračun naknade za tjelesno oštećenje. Uvođenjem više nivoa „najniže mirovine“, izračun navedeno osnovice bi se zakomplikovao, te bi došlo do značajnog umanjivanja iznosa koji se ostvaruje u vidu naknade za tjelesno oštećenje, odnosno komplikacija pri procjeni ko se smatra izdržavanim članom obitelji. Radi navedenog bila je potrebna korekcija članka 67. stavka (4), na način da se osnovica veže za fiksni i poznati parametar tj. najnižu mirovinu koja je isplaćena u prosincu 2024. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava. Kako bi navedena osnovica ne bi bila fiksna propisano je da se ista usklađuje sukladno sa člankom 79. ovog zakona.

Člankom 3. došlo je do svojevrsnog usklađivanja/harmonizacije normi Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju na način da se usklađivanje vrijednosti općeg boda i prvo usklađivanje mirovina vrši u istom momentu od 1. siječnja. U tom smislu u članku 78. stavak (1) Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju riječi: „usklađuje se 15. travnja svake godine, počev od 01.01.2019. godine“, zamjenjuju se rječima: „usklađuje se 1. siječnja svake godine, počev od 01.01.2026. godine“.

Člankom 4. izvršena je izmjena članka 79. Zakona, na način da je sukladno sa traženjem umirovljenika, ali i financijskim mogućnostima u formulu za usklađivanje/povećanje mirovina ubačen traženi parametar „porast plaće, i to na način da Nosilac osiguranja počev od 01.01.2026. godine, po službenoj dužnosti bez donošenja rješenja, a na osnovu zvaničnih statističkih podataka Federalnog zavoda za statistiku usklađuje mirovine dva puta godišnje i to: 1. siječnja i 1. srpnja svake kalendarske godine, sa stopom rasta odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i bruto plaća u Federaciji BiH u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i to:

- po stopi koja predstavlja zbir 60% stope rasta, odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i 40% stope rasta, odnosno smanjenja bruto plaće ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena veća od stope promjene bruto plaće, ili jednaka toj stopi;
- po stopi koja predstavlja zbir 40% stope rasta, odnosno smanjenja indeksa potrošačkih cijena i 60% procenta rasta, odnosno smanjenja bruto plaće ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena manja od stope promjene bruto plaće.

Također je na insistiranje predstavnika umirovljenika dodan novi stavak, koji garantuje da ukoliko procent bude negativan, mirovine se ne usklađuju. Ovim je ugrađen zaštitni mehanizam koji praktično onemogućuje smanjenje dostignutog nivoa mirovina.

Nadalje, predviđen je izuzetak koji se odnosi samo na prvo usklađivanje mirovina u 2026 godini, što je bilo nužno kako bi se osigurao adekvatan prelaz sa ranijeg načina usklađivanja na novi način usklađivanja.

Člankom 5. brisan je članak 80. Zakona koji uređivao/propisivao mogućnost vanrednog povećanja mirovina. Analiza postojećeg zakonskog rješenja (postojanje

vanrednog usklađivanja) su pokazale da ovakva mogućnost koja se koristila u prethodnom periodu dugoročno imala značajne negativne efekte po stabilnost p mirovinskog sustava. Naime, takva mogućnost se najčešće koristila u periodima u kojim opadaju parametri razvoja društva (kriznim periodima), što je apsolutno neprimjereno, jer u situaciji kada padaju parametri/prihodi značajno su povećavani rashodi. Primjera radi, mogućnost vanrednog povećanja mirovina dovodi do sljedećeg: obzirom da je u 2025. godini očekivana stopa rasta bruto plaće je oko 17 %, u projekciji stopa vanrednog usklađivanja je 10 % . U slučaju primjene vanrednog usklađivanja mirovina od npr. 10 %, ukupna stopa rasta mirovina u 2026. godini bila bi oko 23 %, što znači da bi stopa rasta mirovina bila značajno veća od stope rasta plaća. Takav sustav bi svakako bio neodrživ, budući visina prikupljenih doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje direktno zavisi od visine plaća. Bitno je istaknuti kako velika većina uporednih mirovinskih sustava u zemljama okruženja ali i među EU članicama ne poznaje mogućnost vanrednog usklađivanja mirovina, prvenstveno radi nesporne činjenice da redovno usklađivanje mirovina osigurava ravnotežu između financijske stabilnosti mirovinskog sistema i adekvatnosti mirovinskih davanja.

Člankom 6. u cijelosti je izmijenjen članak 81. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju. Na pismeni zahtjev predstavnika umirovljenika u Federaciji BiH, trenutno važeća odredba članka 81. je značajno izmijenjena, gdje je zadržan zaštitni mehanizam najniže mirovine uz značajne korekcije u vidu osiguranja više nivoa najnižeg iznosa mirovine korisnicima mirovine. Prijedlog udruženja umirovljenika je ukazao na potrebu da se sustav mirovinskog osiguranja u Federaciji BiH treba zaštititi od malverzacija i zloupotreba, koje su evidentne, prema kojem osiguranici manipulišu sustavom kroz postojeću odredbu gdje svjesno idu na minimalan broj godina osiguranja (15 godina staža), za koji se vrše minimalne uplate doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje. Izračunata mirovina u tom slučaju je cca 200 do 300 KM, ali usljed postojeće odredbe stavka 1. članka 81. takvim osiguranicima se isplaćuje iznos ne manji od najniže mirovine odnosno cca 590 KM. Razliku od stvarnog izračunatog iznosa mirovine do najnižeg iznosa mirovine plaćaju drugi osiguranici koji su radili puni radni vijek, što je nepošteno. U tom kontekstu osiguranici idu svjesno na minimalan period (15 godina staža) i minimalne uplate računajući da će dobiti relativno visok iznos najniže mirovine i na taj način konzumirati značajno više sredstava u odnosu na svoj financijski doprinos mirovinskom sustavu. Budući da na osnovu odluka najviših sudskih instanci više nema ograničenja u pogledu istovremene mogućnosti primanja mirovine i plaće to uplata na najniži iznos mirovine postaje atraktivna i skoro pa pravilo naročito kod mlađih osiguranika. Mlađi osiguranici u ovakvom stanju rade bez prijave na osiguranje, uzimajući bruto iznos plaće bez plaćanja doprinosa što nesporno vodi urušavanju mirovinskog sustava. Također destimulativno djeluje na osiguranike koji rade 20, 30 ili do 40 godina staža osiguranja i koji su zaštićeni tzv. zagwarantovanom mirovinom u iznosu cca 680 KM. Dakle, imamo situaciju da onaj ko radi 15 godina ima najnižu mirovinu od cca 590 KM a osiguranik koji radi 40 godina i više ima zagwarantovani iznos mirovine od cca 680 KM, a razlika je svega cca 100 KM. Ako se u obzir uzme podatak da cca. 2/3 umirovljenika u Federaciji od ukupnog broja cca 470 hiljada umirovljenika ostvaruje zaštitu u vidu najnižeg iznosa mirovine, jasno se dolazi do zaključka da je sustav dugoročno neodrživ. U tom smislu zaštita postojećih umirovljenika ostaje i dalje (stečena prava se ne mogu dirati), ali budućim umirovljenicima se svakako šalje

jasna poruka da ne mogu kalkulirati/manipulirati sustavom već trebaju ostvarivati puni radni vijek.

Radi navedenog ovim izmjenama uvedeno je više nivoa najnižeg iznosa mirovine koji sada direktno ovisi od dužine ostvarenog mirovinskog staža.

Shodno navedenom stavu umirovljenika, bilo je potrebno brisati i raniji stavak (3) članka 81. koji je propisivao mogućnost vanrednog povećanja najnižih mirovina, koje na taj način dostižu iznos zagarantovane mirovine ostvarene za puni staž od 40 godina.

Člankom 7. izvršena je tehnička korekcija odnosno usklađivanje radi izmjene prethodnog članka 81. na koji se poziva u članku 82., a sam član suštinski nije pretrpio značajne izmjene u odnosu na trenutno važeći.

Člankom 8. na prijedlog Federalnog zavoda MIO, propisan je izuzetak od pravila da se mirovine isplaćuju sa jedinstvenog računa tj. riznice Federacije BiH, a što se u prethodnom periodu provedbe zakona pokazalo kao nužno. U tom smislu u članku 114. dodaje se novi stavak (4) koji glasi:

“(4) Izuzetno od članka 125 stavak (1). ovog Zakona, Zavod može isključivo za isplatu mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja korisnicima u inostranstvu koristiti račun u poslovnoj banci u BiH, otvoren uz suglasnost Federalnog ministarstva financija.”

Člancima 9., 10., i 11. ovog zakona izvršena je harmonizacija sa propisima iz oblasti financija i proračunskog poslovanja. Naime, do donošenja novog zakona iz 2018. godine odnosno tačnije od 2021. godine Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje je poslovao kao vanbudžetski fond imao svoj žiro račun te ostvarivao prihode i rashode. Sticanjem statusa proračunskog korisnika odnosno prelaskom na proračunski način poslovanja, a shodno odredbama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, Zakona o doprinosima i dr., svi prihodi uključujući i doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje su faktički i pravno prihodi Proračuna Federacije BiH, koji u novom sustavu vrši isplatu mirovina i koji je garant isplate mirovina u Federaciji BiH. U tom smislu Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/19 u cijelosti je brisan članak 3. koji je glasio: „Doprinosi su prihod nositelja osiguranja“, a člankom 3. Zakona o izvršenju proračuna je izričito propisano da su doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje prihod Proračuna Federacije BiH. Međutim, kako su u Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, postojale odredbe koje se ovim člankom mijenjaju, to je Federalni zavod MIO u knjigovodstvenom smislu i dalje prikazivao prihode koje faktički nije imao (postali su prihod proračuna), što je stvaralo određene probleme u iskazivanju knjigovodstvenog stanja prihoda i rashoda.

Radi navedenog, bilo je potrebno izvršiti harmonizaciju odredbi ovog zakona sa propisima koji uređuju oblast financija, odnosno rad budžetskih korisnika, a što je ovim izmjenama i učinjeno. Uбудućе, će nosilac osiguranja poslovati u cijelosti kao i svaki drugi proračunski korisnik, te će iskazivati samo potrebe u vidu rashoda, a prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja će se, kako je i propisano, financirati iz proračuna Federacije BiH.

Člankom 12. izmijenjen je članak 147. stavak (1) Zakona, koji je ograničavao da pravo na posmrtninu/dio troškova sahrane iza umrlog korisnika mirovine, može ostvariti samo uži član obitelji. Takvo rješenje, se u praksi pokazalo problematičnim radi čega je uvažen i jednoglasno prihvaćen prijedlog predstavnika umirovljenika da se predmetna odredba liberalizuje i svim osobama koje izmire troškovi omogućući ova naknada.

Člankom 13. propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, a da se primjenjuje počev od 01.01.2026. godine.

IV FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona potrebna su značajna dodatna financijska sredstva iz Proračuna Federacije BiH za 2026. godinu.

V USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EVROPSKE UNIJE

U ovom segmentu ne postoji obaveza usklađivanja sa zakonodavstvom Evropske unije.

Financijska procjena izmjena članka 79.

U nastavku je financijska procjena izmjena članka 79. Zakona o MIO i to u srednjoj varijanti procjene (urađena je procjena bez poređenja sa sadašnjom formulom za usklađivanje mirovina):

<i>Usklađivanje</i>	<i>Procjene stope redovnog usklađivanje mirovine po formuli 60 % rast plaće + 40 % rast potrošačke cijene ili obrnuto u zavisnosti šta je povoljnije</i>	<i>Financijske procjene ukupnih troškova mirovinskog sustava po predloženoj novoj formuli za redovno usklađivanje mirovine 60 % rast plaće + 40 % rast potrošačke cijene</i>
01.01.2026	11,9 %	2.176.000.000 KM
01.07.2026	5,2 %	2.315.000.000 KM
UKUPNO 2026. godina		4.491.000.000 KM
01.01.2027	3,6 %	2.426.000.000 KM
01.07.2027	4,0 %	2.543.000.000 KM
UKUPNO 2027. godina		4.969.000.000 KM
01.01.2028	3,2 %	2.593.000.000 KM
01.07.2028	4,0 %	2.767.000.000 KM
UKUPNO 2028. godina		5.360.000.000 KM

<i>Godina</i>	<i>Financijske procjene ukupnih troškova mirovinskog sustava po predloženoj novoj formuli za redovno usklađivanje mirovine 60 % rast plaće + 40 % rast potrošačke cijene uz polugodišnje usklađivanje</i>	<i>Procjene ukupnih prihoda od doprinosa (uz stopu doprinosa od 19,5 % za PIO)</i>	<i>Procjena deficit bez prihoda za povoljnije mirovine</i>	<i>Prihodi za poseban staž i povoljnije mirovine</i>	<i>Procjena deficit (sa prihodima za poseban staž i povoljnije mirovine)</i>
2026	4.491.000.000 KM	3.514.000.000 KM	-977.000.000 KM	592.000.000 KM	-385.000.000 KM
2027	4.969.000.000 KM	3.721.000.000 KM	-1.248.000.000 KM	663.000.000 KM	-585.000.000 KM
2028	5.360.000.000 KM	3.952.000.000 KM	-1.408.000.000 KM	744.000.000 KM	-664.000.000 KM

Napomena:

Pored prikazane srednje varijante financijske procjene izmjene članka 79. Zakona o MIO, moguća su odstupanja u ako bi se primjenila **optimistička i pesimistička** varijanta procjena.

U optimističkoj varijanti stope usklađivanja mirovine bi bile nešto niže u odnosu na srednju varijantu i po tom osnovu i ukupni izdaci za mirovine, te bi i prikazani deficit bio manji.

Prema optimističkoj varijanti procjene deficit bi bio manji za oko 120 miliona KM godišnje u odnosu na srednju varijantu (u 2026. godini oko 60 miliona KM manji deficit, dok u 2028. godini deficit bio manji za oko 160 miliona KM)

U pesimističkoj varijanti stope usklađivanja bi bile nešto veće u odnosu na srednju varijantu i po tom osnovu i ukupni izdaci za mirovine bi bili veći, te bi i prikazani deficit bio veći.

Prema pesimističkoj procjeni deficit bi bio veći za oko 120 miliona KM godišnje u odnosu na srednju varijantu (u 2026. godini oko 80 miliona KM veći deficit, dok u 2028. godini deficit veći za oko 140 miliona KM).

Iz prikazane financijske procjene, nedvosmislo je prepoznat značajan financijski rizik u smislu iskazanog deficita.

Procjena deficita, značajnim dijelom je posljedica smanjenih prihoda od doprinosa u narednom periodu usljed smanjene stope doprinosa za mirovinsko osiguranje od 01.07.2025. godine sa 23 % na 19,5 % ili 3,5 indexna poena (ili 15,2 % smanjenja prihoda od doprinosa).

Činjenica je da će porast bruto plaće u 2025. godini biti značajan i prema realnim procjenama će biti oko 16,5 %. Značajno povećanje prosječne plaće u 2026. godini u odnosu na 2025. godinu je posljedica povećanja minimalne plaće sa 619 KM na 1.000 KM.

Navedeni porast bruto plaće će uticati i na veće stope usklađivanja mirovina prema predviđenoj novoj formuli za redovno usklađivanje mirovina.

Sa aspekta prepoznavanja financijskog rizika i evidentnih sve većih izdataka za isplatu mirovine s jedne strane i nedovoljno naplaćenih prihoda od doprinosa s druge strane, veoma bitno je da se prihodi od doprinosa tretiraju kao namjenski prihod.

To bi omogućilo da se financijski rizik smanji i da se aktivno upravlja prihodima od doprinosa, kako bi se razlika između namjenski naplaćenih prihoda od doprinosa i sredstava neophodnih za redovnu isplatu mirovina mogla planirati i namiriti iz ostalih prihoda Proračuna.

U slučaju da se prihodi od doprinosa tretiraju kao opći prihod Proračuna, financijski rizik bi se dodatno povećao, jer bi se izgubila mogućnost aktivnog upravljanje doprinosima i njihovom stvarnom najmjennom za isplatu mirovina. To povećava rizik za sve veća zaduženja kako bi se financirala redovna isplata mirovina.

1. Minimalne i zajamčene mirovine po novoj formuli za usklađivanje mirovina i novom članku 81.

Obzirom da izmjena članka 81. Zakona o PIO/MIO podrazumjevaju da se za nove korisnike prava određuju različiti iznosi najniže mirovine u zavisnosti od godina ostvarenog staža, u srednjoj varijanti financijske procjena su izračunati budući iznosi najnižih mirovina.

Također, za sve postojeće korisnike najniže mirovine od 599 KM, ista ostaje i usklađuje se u skladu sa odredbama članka 79.

Zajamčena mirovina prema izmjeni članka 81. točka 3. će biti u iznosu prosječne samostalne mirovine, koja u 2025. godini iznosi 760,4 KM i usklađuje se u skladu sa odredbama članka 79.

% od prosječne mirovine	Minimalna za nove umirovljenike						Minimalna za trenutne korisnike	Zajamčena nova
	60%	65%	70%	75%	85%	95%		
Godine staža	15-20	20-25	25-30	30-35	35-40	40		
Periodi usklađivanja								
1.1. 2026.	437,41	473,86	510,31	546,76	619,66	692,56	670,59	851,16
1.7.2026.	460,15	498,50	536,85	575,19	651,88	728,58	705,47	895,42
1.1.2027.	476,81	516,55	556,28	596,01	675,48	754,95	731,00	927,83
1.7.2027	495,88	537,21	578,53	619,85	702,50	785,15	760,24	964,94
1.1.2028	511,75	554,40	597,04	639,69	724,98	810,27	784,57	995,82
1.7.2028	532,22	576,57	620,93	665,28	753,98	842,68	815,95	1035,65

Finansijske projekcije za izmjenu članka 147. Zakona o MIO (pogrebni troškovi)

Navedenom izmjenom članka 147., finansijske procjene rasta godišnjeg iznosa pogrebnih troškova će biti oko 10% povećanje ili oko 1.000.000 KM godišnje.

TEKST ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 67. (Tjelesna onesposobljenost)

- (1) Tjelesna onesposobljenost postoji kada je osiguranik pretrpio gubitak, ozbiljnu povredu ili značajnu onesposobljenost organa ili dijelova tijela što pogoršava prirodnu aktivnost organizma i zahtjeva veći napor za zadovoljavanje životnih potreba, bez obzira da li je na taj način prouzrokovana invalidnost ili ne.
- (2) Pravo na novčanu naknadu zbog tjelesne onesposobljenosti stiče osiguranik čija je tjelesna onesposobljenost u iznosu od najmanje 30% nastala kao rezultat povrede na radu ili bolesti uzrokovane radom.
- (3) Vrste tjelesne onesposobljenosti na osnovu kojih se stiče pravo na novčanu naknadu kao i procent takve onesposobljenosti utvrđuju se zakonom.
- (4) Osnov za novčanu naknadu za tjelesnu onesposobljenost je najniži iznos mirovine utvrđen sukladno sa ovim zakonom.
- (5) Novčana naknada za tjelesnu onesposobljenost se utvrđuje prema procentu tjelesne onesposobljenosti i izražava se u odgovarajućem procentu od osnova te iznosi:

Za tjelesnu onesposobljenost od	Stepen	Novčana naknada izražena kao procent od osnove
100%	1	60%
90%	2	54%
80%	3	48%
70%	4	42%
60%	5	36%
50%	6	30%
40%	7	24%
30%	8	18%

- (6) Osiguranik ima pravo na novčanu naknadu od momenta nastupanja tjelesne onesposobljenosti ukoliko je zahtjev za naknadu podnesen u roku od tri mjeseca od dana nastupanja tjelesne onesposobljenosti. Ako je zahtjev podnesen nakon isteka predviđenog perioda, osiguranik ima pravo na novčanu naknadu od prvog dana u mjesecu nakon podnošenja zahtjeva i za tri mjeseca unazad.
- (7) Ako je osiguranik za isti slučaj tjelesne onesposobljenosti stekao pravo na novčanu naknadu i na osnovu ovog zakona i na osnovu drugih propisa, u tom slučaju može po sopstvenom izboru koristiti bilo koji od ova dva osnova za naknadu.

Članak 74.
(Izdržavani član obitelji i obiteljsko domaćinstvo)

- (1) Osiguranik, odnosno korisnik mirovine izdržavao je člana obitelji ako prosječni mjesečni prihod člana obiteljskog domaćinstva podnosioca zahtjeva za ostvarivanje prava na obiteljsku mirovinu, u godini u kojoj je nastupila smrt osiguranika odnosno korisnika mirovine, ne prelazi iznos najniže mirovine u Federaciji iz prethodne godine, određene sukladno sa ovim zakonom.
- (2) Obiteljskim domaćinstvom sukladno sa stavkom (1) ovog članka smatraju se supružnici i njihova djeca (rođena u braku i van braka, usvojena, pastorki i unučad koje je izdržavao).

Članak 78.
(Usklađivanje općeg boda)

- (1) Vrijednost općeg boda iz članka 47. ovog zakona usklađuje se 15. travnja svake godine, počev od 01.01.2019. godine, prema procentu porasta prosječne bruto plaće u Federaciji u prethodnoj godini.
- (2) U slučaju promjene obuhvata bruto plaće u smislu Zakona o porezu na dohodak, vrijednost općeg boda će se uskladiti prema odredbi članka 79. stav (1) ovog zakona.
- (3) Usklađivanje vrijednosti boda iz stavka (2) može se provoditi najviše dvije uzastopne kalendarske godine.
- (4) Vrijednost općeg boda iz stavka (1) ovog članka, uz suglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije), utvrđuje i objavljuje nosilac osiguranja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Članak 79.
(Usklađivanje mirovina)

- (1) Mirovine se usklađuju 15. travnja svake godine na način da se usklađivanje vrši u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta bruto domaćeg proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, osim mirovina ostvarenih u godini u kojoj se vrši usklađivanje, a najviše do stope rasta bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj godini.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog člana najviše mirovine se neće usklađivati/povećavati sve dok najniži iznos mirovine ne dostigne 1/5 (jednu petinu) iznosa najviše mirovine ostvarene sukladno sa ranijim propisima u visini od 2.174,48 KM.

Članak 80.
(Vanredno usklađivanje mirovina)

- (1) Vlada Federacije može odlučiti da izvrši vanredno usklađivanje mirovina.
- (2) Vanredno usklađivanje može se provesti jednom u tekućoj godini ako je stopa rasta realnog bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj godini veća od 3 % i ako nema akumuliranog deficita proračuna Federacije, a najviše do stope rasta

realnog bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj godini. Ova mogućnost ne obuhvata najviše mirovine sve dok najniži iznos mirovine ne dostigne 1/5 (jednu petinu) iznosa najviše mirovine ostvarene po zakonu.

- (3) Odluku iz stavka (1) ovog članka Vlada Federacije, donosi do kraja mjeseca od kojeg se vrši vanredno usklađivanje.

Članak 81. (Najniža i zajamčena mirovina)

- (1) Najniži iznos mirovine pripada korisniku starosne, obiteljske, odnosno invalidske mirovine, a kome je mirovina određena u manjem iznosu od mirovine utvrđene po odredbama stavka (2) ovog članka.
- (2) Najniži iznos mirovine je iznos najniže mirovine isplaćene za prosinac 2016. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno sa člankom 79. stavak (1) ovog zakona.
- (3) Izuzetno, ukoliko postoje finansijske mogućnosti, Vlada Federacije može posebnom odlukom utvrditi povećanje iznosa najniže mirovine u procentu većem od procenta iz stavka (2) ovog članka, a najviše do stope rasta realnog bruto domaćeg proizvoda u prethodnoj godini.
- (4) Zajamčeni iznos mirovine pripada osiguraniku koji je ostvario pravo na mirovinu sa 40 godina staža osiguranja, a kome je mirovina određena u manjem iznosu od mirovine utvrđene po odredbama stavka (5) ovog članka.
- (5) Zajamčeni iznos mirovine je iznos zajamčene mirovine isplaćene za prosinac 2016. godine u Federaciji, usklađene za sva pripadajuća povećanja na dan ostvarivanja prava, a dalje se usklađuje sukladno sa člankom 79. stavak (1) ovog zakona.

Članak 82. (Izuzeci od najniže mirovine)

Odredbe članka 81. st. (1), (2), (4) i (5) ovog zakona ne odnose se na osiguranike koji su ostvarili pravo na srazmjerni dio mirovine po međunarodnim ugovorima i Sporazumom o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju mirovinskog i invalidskog osiguranja („Službene novine Federacije BiH, broj 24/00), zaključenog između nosilaca osiguranja u entitetima Bosne i Hercegovine, kao ni na korisnike koji nemaju prebivalište na teritoriji BiH, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno.

- (2) Izuzetno, od stavka (1) ovog članka, u slučaju da je zbirni iznos srazmjernih mirovina ostvarenih sukladno sa Sporazumom iz stavka (1) ovog članka manji od najnižeg iznosa mirovine iz članka 81. ovog zakona, korisniku starosne, obiteljske, odnosno invalidske mirovine pripada i razlika od zbirnog iznosa srazmjernih mirovina do iznosa najniže mirovine iz članka 81. ovog zakona. Pravo na isplatu razlike mirovine do najnižeg iznosa mirovine iz članka 81. ovog zakona, korisnik srazmjerne mirovine ostvaruje od momenta podnošenja zahtjeva za ostvarivanje ovog prava, a sukladno sa stavkom (3) ovog članka.
- (3) Postupak i potrebnu dokumentaciju za ostvarivanje prava na razliku do iznosa najniže mirovine iz stavka (2) ovog članka uredit će nosilac osiguranja svojim aktom.

Članak 124.
(Financiranje prava)

Sredstva za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja i rad nosioca osiguranja obezbjeđuju se iz:

- a) doprinosa,
- b) proračuna Federacije,
- c) proračuna Bosne i Hercegovine,
- d) izdavanja u zakup i prodaje imovine nosioca osiguranja,
- e) kamata na novčana sredstva,
- f) usluga stručne službe nosioca osiguranja,
- g) subvencija, donacija i drugih izvora sukladno sa zakonom,
- h) kreditnih i drugih sredstava.

Članak 125.
(Korištenje sredstava)

- (1) Sredstva iz članka 124. ovog zakona koriste se za:
 - a) isplatu mirovina,
 - b) troškove isplate mirovina,
 - c) troškove za rad organa i stručne službe nosioca osiguranja,
 - d) troškove medicinskog vještačenja,
 - e) nabavku opreme za rad stručne službe nosioca osiguranja,
 - f) izgradnju, kupovinu i održavanje poslovnih objekata nosioca osiguranja,
 - g) ostale troškove sukladno sa zakonom.
- (2) Sredstva iz članka 124. ovog zakona mogu se koristiti i za pomoć u rehabilitaciji bolesnih i najugroženijih umirovljenika, što će se urediti aktom nosioca osiguranja, na koji suglasnost daje Ministarstvo, te sukladno sa finansijskim mogućnostima i za financiranje i rad udruga umirovljenika na nivou Federacije.

Članak 129.
(Sredstva iz proračuna)

- (1) Federacija iz proračuna, u skladu sa finansijskim mogućnostima, obezbjeđuje nosiocu osiguranja sredstva za pokriće obaveza nastalih po osnovu:
 - a) prava ostvarenih na osnovu posebnih propisa o povoljnijem umirovljenju i to u iznosu propisanom svakim od posebnih propisa o povoljnijem umirovljenju,
 - b) prava ostvarenih na osnovu posebnog staža iz članka 36. ovog zakona,
 - c) isplate mirovina vojnim osiguranicima pripadnicima bivše JNA državljanima BiH (u daljnjem tekstu: vojni osiguranici bivše JNA)—korisnicima mirovine koji imaju prebivalište na teritoriji Federacije, a kojima se mirovina isplaćuje u visini 50% iznosa mirovine određene sukladno sa propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12),
 - d) prava ostvarenih na osnovu stavka (9) članka 70. ovog zakona,

- e) prava ostvarenih na osnovu stavka (8) članka 71. ovog zakona.
- (2) Korisniku mirovine iz stavka (1) tačka c) ovog članka mirovina se isplaćuje u drugu državu sukladno sa člankom 114. ovog zakona.

Članak 130.

(Uvođenje rizničnog poslovanja nosioca osiguranja)

- (1) Financijsko poslovanje nosioca osiguranja obavlja se preko računa proračuna Federacije.
- (2) Sredstva za obavljanje djelatnosti nosioca osiguranja osiguravaju se prema odredbama ovoga zakona i drugih zakona.
- (3) Prihodi i sredstva za financiranje rashoda iz članka 125. ovoga zakona i njihov raspored utvrđuju se financijskim planom nosioca osiguranja koji je sastavni dio proračuna Federacije.
- (4) Ukoliko prihodi nosioca osiguranja ne pokrivaju rashode za isplatu mirovina, u tekućem mjesecu, potrebna razlika sredstava namirit će se iz proračuna Federacije, odnosno drugih izvora koje obezbijedi Federacija.
- (5) Višak sredstava od doprinosa i drugih izvora je prihod proračuna Federacije.

Članak 147.

(Posmrtnina)

- (1) U slučaju smrti korisnika mirovine, nasljedniku-članu uže obitelji, koje izmiri troškove sahrane pripada naknada pogrebnih troškova u visini prosječne mirovine isplaćene u mjesecu prije smrti korisnika mirovine.
- (2) Zahtjev za naknadu troškova sahrane podnosi se u roku od tri mjeseca od dana smrti korisnika mirovine.
- (3) Postupak i potrebnu dokumentaciju za ostvarivanje naknada iz stavka (1) ovog članka, urediće nosilac osiguranja svojim aktom, na koji saglasnost daje Vlada Federacije.